

UTSTÄLLNINGEN
CENTRUMPLANERING
I KARLSTAD
PÅ BIBLIOTEKET I
KARLSTAD, DEC. 1980

TILLHÖR
VÄRMLANDS MUSEUM

Bilder från stadsplanekontorets utställning
på Karlstads bibliotek i dec 1960
avseende torgets utformning.

Bilderna tagna av Värmlands museums tek.m.avd
på uppdrag av museichefen Hans Kruse.
Materialet kan ligga till grund för
fortsatta disk. i detta ämne.

Karlstad i dec. 1960 Gunnar Lundkvist.

HÄR KOMMER ATT VISAS,

- Stora Torget. 10 nov → 15 dec.
- Hus i centrum. 9 febr → 2 mars
- Haga, en stadsdelsplan. 2 mars → 6 april
- Trafik i centrum 6 april → 4 maj
- Studiecirkelnas utställning 4 maj → 1 juni
- Stor Sommarutställning
/en sammansättning av utställningarna under året
och kanske en del nya skärmar el dylikt./

I BÖRJAN AV JUNI EN STOR DEBATT OM CENTRUM - PLANERINGEN med politiker, tjänstemän och givetvis Du.

Vill Du jobba mer aktivt med Centrumplaneringen
så kan Du till exempel;

- a) Gå med i STUDIECIRKEL. Kontakta BILDNINGSFÖRBUNDET
VaTORSGATAN 5 054/18 72 35
- b) Kontakta ett politiskt parti. De flesta partierna jobbar
aktivet med Centrumproblemen.
- c) Komma upp och diskutera med oss på Stadsplanekontoret,
i Stadshuset 4e våningen eller 054-11 59 00
- d) Göra en egen utställning. Vi hjälper Dig med skärmar, presentations-
ideer och utställningsplats. Kontakta Stadsplanekontoret 054-11 59 00

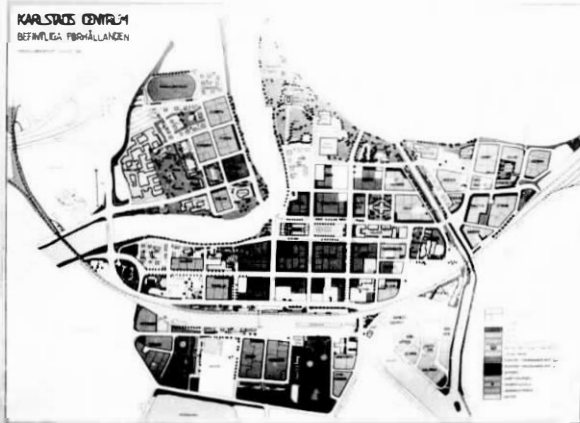
VAR MED OCH PLANERA KARLSTADS CENTRUM!

i April började Centrumplaneringen och arbetet kommer att pågå ända fram till årsskiftet 1981/82.

Vi vill med utställningar och annan information visa allmänheten våra skisser och idéer under arbetets gång d.v.s. innan några beslut har fattats.

Det innebär att Du har alla möjligheter att berätta för politiker och planerare vad Du tycker om våra planer eller visa egna uppslag eller ritningar.

Den här
kartan kan
Du se
på Stadsplane-
kontoret, 4:e
våningen i
Stadshuset.
GRATIS!

Den visar hur
centrum ser ut
idag.

Träd växer inte upp över natt. Dom tuktade lindarna längs torgets långsidor är drygt femton år gamla. Men träd är inte bara vackra utan de dämpar bullret och tar upp föroreningar i luften.

1955 avtäcktes statyn på torget. I tjugofem år har man nu diskuterat dess skönhet. Om man tog bort det stora stenfundamentet så kan väl statyn få vara kvar och hålla skönhetsdebatten igång?

läs den
här!
På en på
ämbets-
rummet.

Husen på Torgets sydsida är värdefulla för miljön och ger en bild av sekelskiftets Karlstad.

Om miljön kring Torget skall förändras vilken del gör man då först,

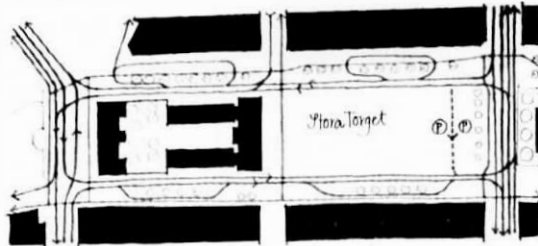
- gångstråket ("Ränna")
- planterar nya träd
- tar bort fundamentet kring statyn
- paviljongerna mitt på Torget
- bygger cykelgatan

eller tycker Du att man skall börja med något annat?

Trafiken runt Torget? Tre tänkbara alternativ

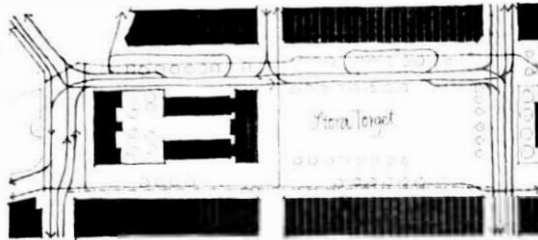
— bilar
 — cyklar
 — service trafik

Alt. A.

- Biltrafik på både Kungsgatan och Tingvalla-gatan.
- Cykelbanor på Kungsgatan och Tingvalla-gatan.
- Cykelstia över Torget framför Rådhuset.

Alt. B.

- Biltrafik på Kungsgatan.
- Järnvetrafik på Tingvalla-gatan.
- Cykelbana på Kungsgatan.
- Cykelstia på Tingvalla-gatan och över Torget framför Rådhuset.

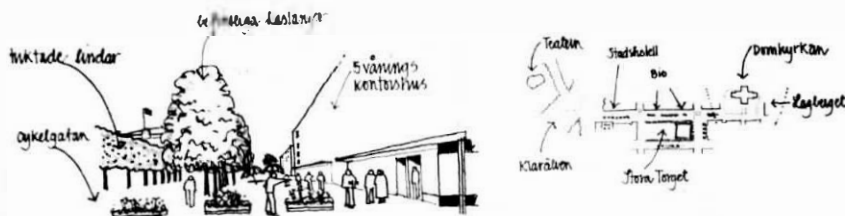
Alt. C.

- Biltrafik på Tingvalla-gatan.
- Anaföringsgång framför Stadshotellet.
- Cykelstia på Kungsgatan.

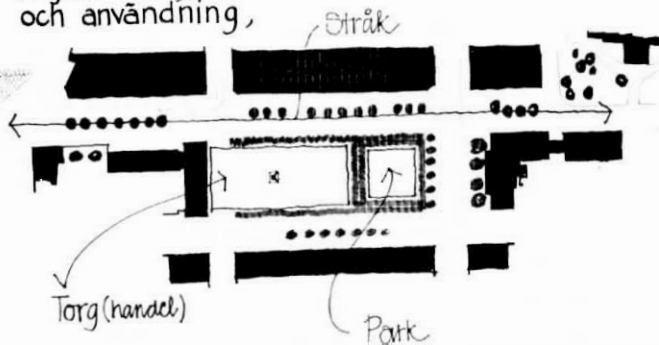
Finns det fler alternativ eller tycker Du att trafiken runt Torget fungerar bra som den är nu? Har Du önsker, egna idéer, synpunkter eller något annat så hör av Dig till Stadshuset. Det är nu Du har chansen att vara med i planeringen av Centrum!

Med trafiken ordnad som alternativ C skulle det här kunna vara tänkbart,

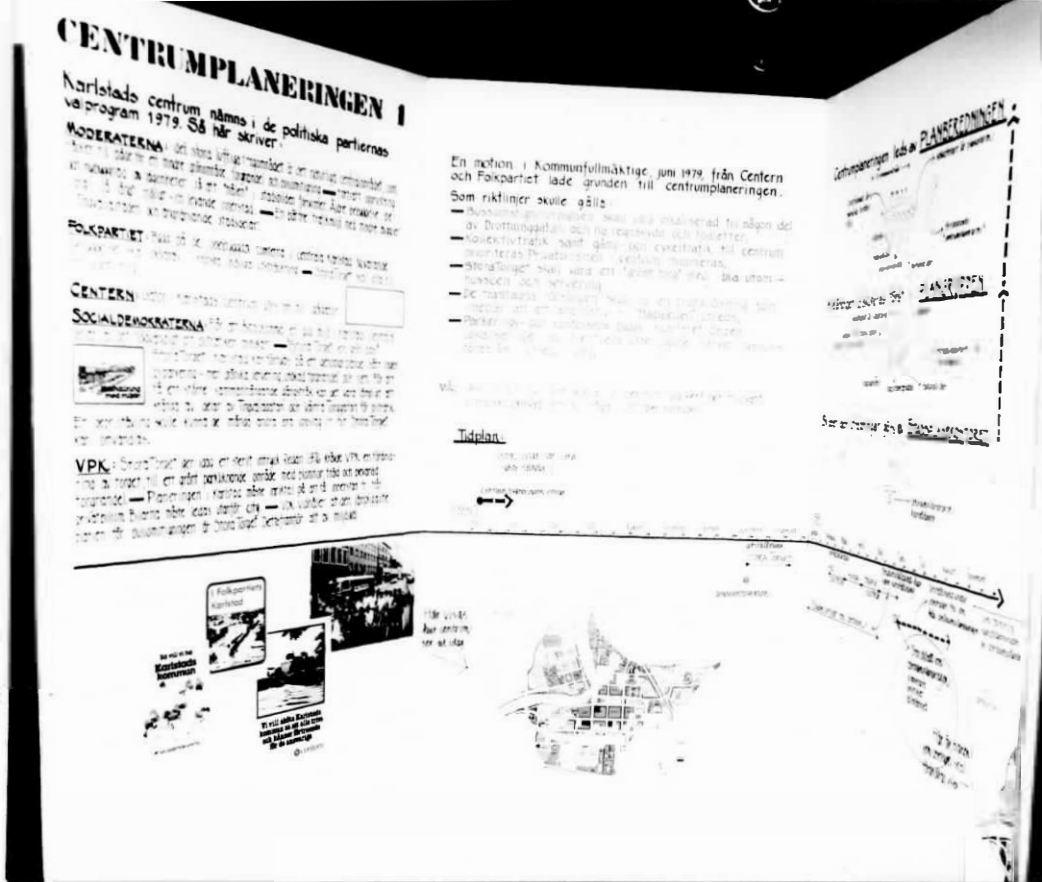

Kungsgatan, torgets soliga sida, blir centrum's stora fotgängarstråk. Här finns restaurang och konditori med uteserveringar, två biografier, stora träd, planteringar, sittgrupper. I väster Klarälven i öster Domkyrkan på Lagberget som "ändpunkter".

Miljön kring Stora Torget får olika karaktär och användning,

Är det värt pengarna att plantera träd, ställa fram blom-lådor, ordna uteshack, göra rymliga gångstråk, m.m. för att försöka göra centrum trevligare?

CENTRUMPLANERINGEN I

Karlstads centrum nämns i de politiska partiernas valprogram 1979. Så här skriver:

MODERATERNA: Det stora luftiga torget är det naturliga centralområdet, som räcker till både för ett mindre grönområde, torghandel och busomstigning — i stället upprustning och nybyggnad av lägenheter, så att "hjälen" i stadshjulen försvinner. Äldre belysning bevaras så långt möjligt — en levande innerstad. — En bättre trafikmiljö med mindre avgaser i Tingvallastaden och angränsande stadsdelar.

FOLKPARTIET: Bygg på de obebodda tomterna i centrala Karlstad. Nuvarande bebyggelse skall bevaras i största möjliga utsträckning — Stora Torget skall vara till ett grönt torg.

CENTERN: Gator i Karlstads centrum görs om till gånggator

SOCIALDEMOKRATERNA: För att åstadkomma en god miljö i Karlstads centrala delar är det nödvändigt att biltrafiken minskar. — Stora Torget en grön oas! Stora Torget i Karlstad kan förnufts på ett genomgripande sätt ligen bilparkering — men grönska, servering, utökad torghandel och scen. För att få ett större sammanhängande gångstråk kan det vara lämpligt att stänga av delar av Tingvallagatan och Västra Torggatan för biltrafik.

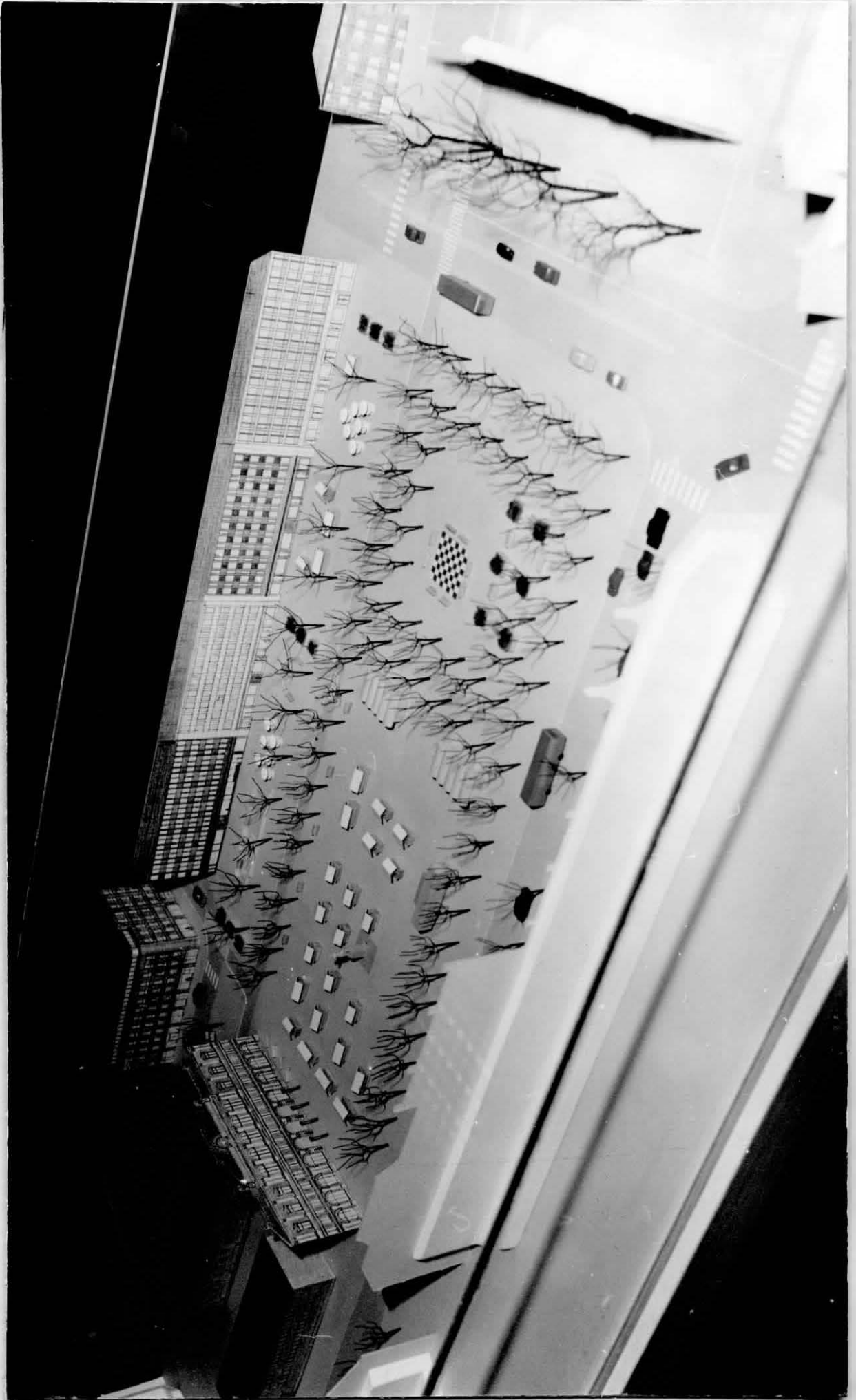
En idépristävling skulle kunna ge månan andra bra uppslag om hur Stora Torget kan omvandlas.

VPK: Stora Torget ger idag ett sterilt intryck. Redan 1976 krävde VPK en förändring av torget, till ett grönt parkliknande område med blommor, träd och bevarad torghandel. — Planeringen i Karlstad måste inriktas på att få innerstan fria från privatbilar. Bilar måste ledas utanför city. — VPK vidhåller att den lämpligaste platsen för busomstigningen är Stora Torget. Detta framför allt av miljöskalet.

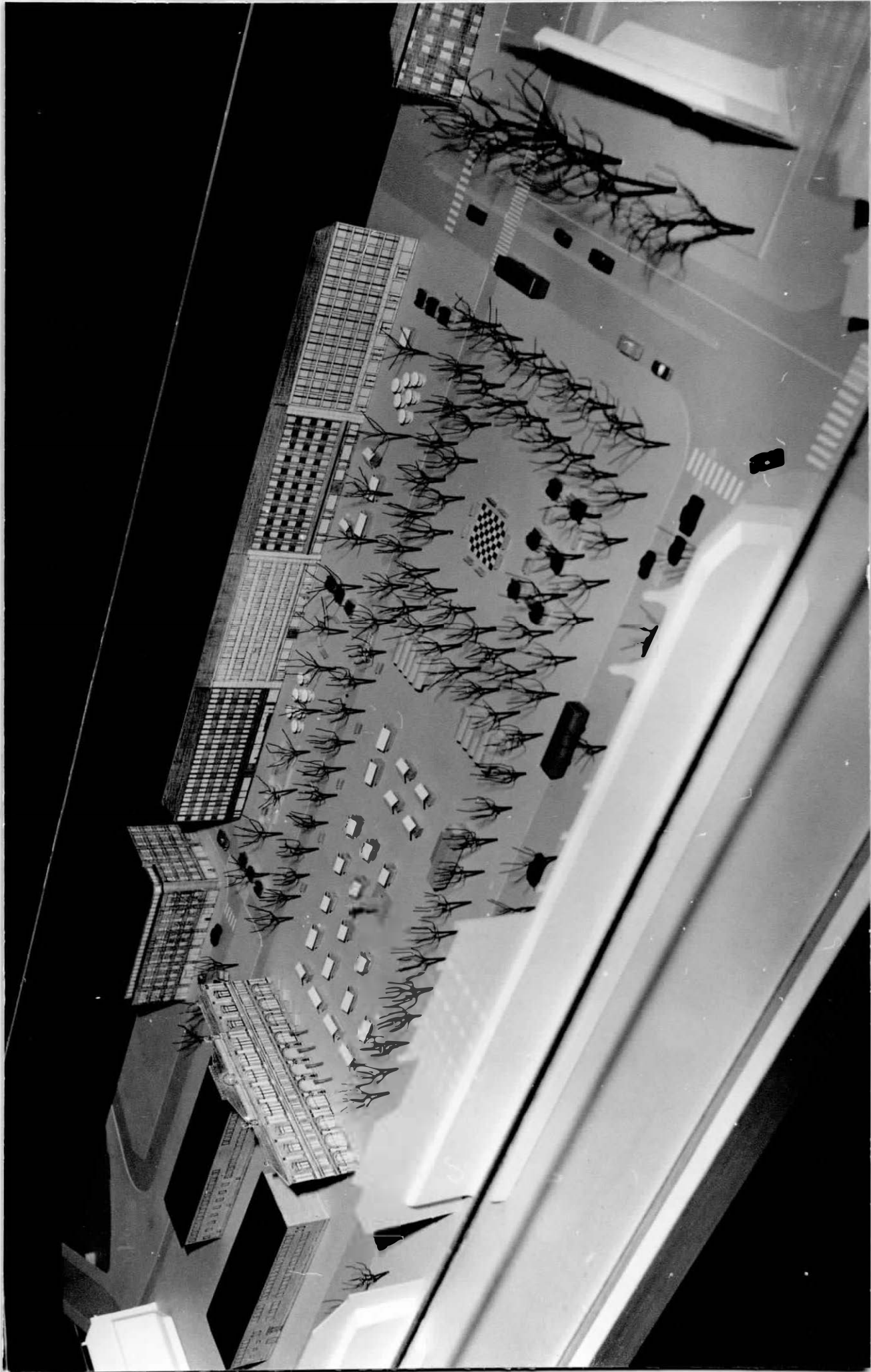
MODELL

B

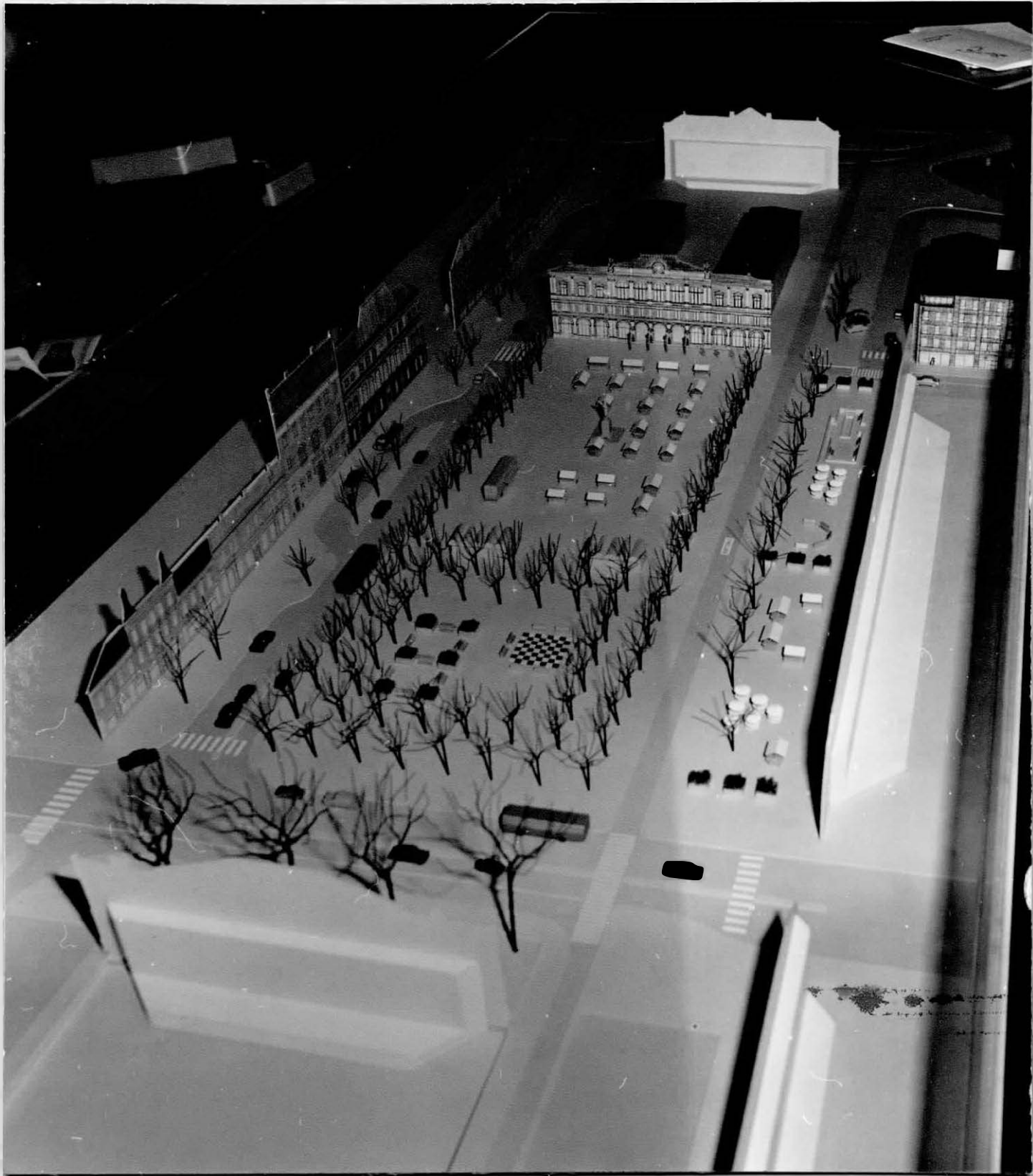

MODELL

C

MODELL

En motion i Kommunfullmäktige, juni 1979, från Centern och Folkpartiet lade grunden till centrumplaneringen.

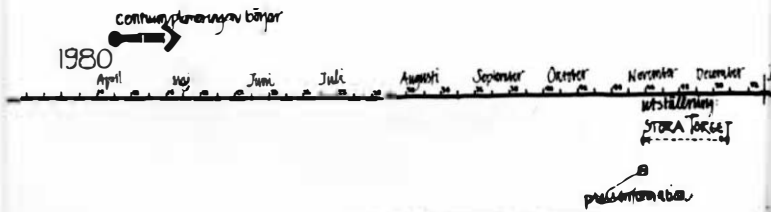
Som riktlinjer skulle gälla:

- Bussomstigningsplatsen skall vara lokaliserad till någon del av Drottninggatan och ha regnskydd och toaletter.
- Kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik till centrum prioriteras. Privatbilsmen i centrum minimeras.
- Stora Torget skall vara ett "grönt torg" med bla utomnusscen och servering.
- De framtagna förslagen skall ha en trafiklösning som innebär ett alternativ till "Magaleden" utreds.
- Parkerings- och kontorshus byggs i kvarteret Gripen. Lokaliseringen av eventuella ytterligare parkeringshus föreslås i utredningen.

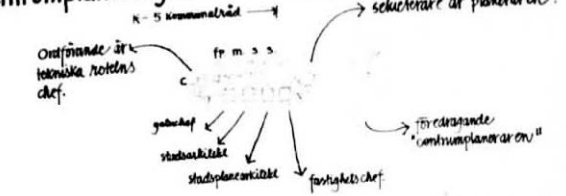
MÅL: 1984, när Karlblad fyller 400 år, är centrum vackert och trivsamt, biltrafiken ordnad och bussstråkan löst. Mer parker.

Tidplan:

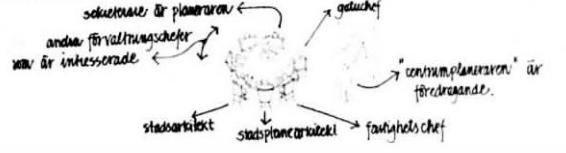
(som visar när olika saker händer).

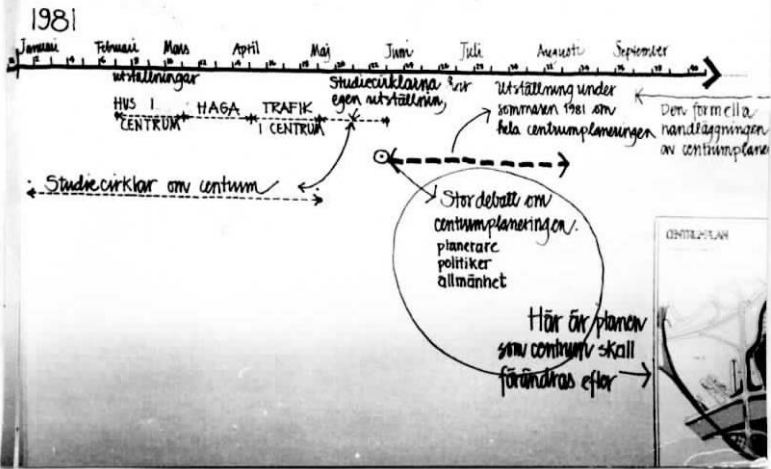
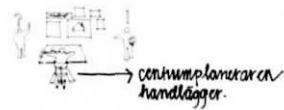
Centrumplaneringen leds av **PLANBEREDNINGEN**.

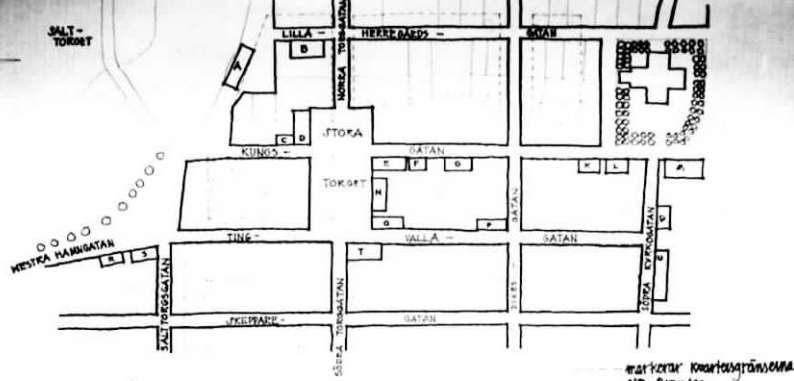

Alla ärenden diskuteras först i **PLANGRUPPEN**.

Skisser och utredningar görs av **STADSPLANEKONTORET**.

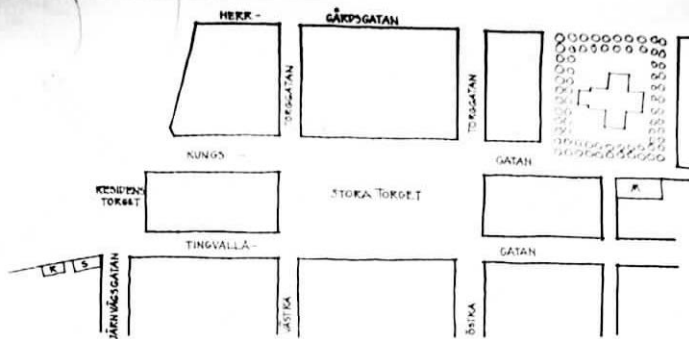
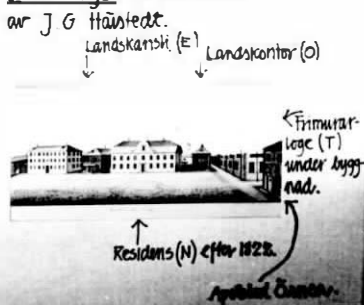
Carlstad strax före Branden i Juli 1865.

- Två dagar efter Branden tillsattes en kommitté med uppgift att snarast utforma den nya stadsplanen.
- En allmän pristävling "mellan skickelige och erfarna ingenjörer" utlystes.
- Protestmöte! Många invånare ville att återuppbyggnaden efter Branden skulle påbörjas genast och då efter den gamla planen.
- 20 tävlingsförslag lämnades in. Den 29 september meddelade kommittén att inget tävlingsförslag kunde utnyttjas i oförändrat skick. Kommittén utarbetade ett eget förslag med "hufvudsakligen fästade avseende på behövet af bredare gator...."
- Den nya planen för Carlstad godkändes av Stadsfullmäktige den 3 oktober.
- och fastställdes av Kungl. Maj:t den 29 december 1865.

Stora Torget 1864

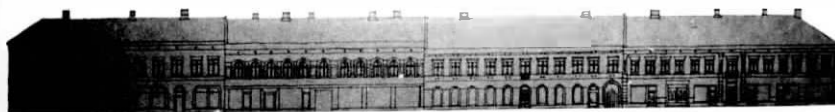

Stora Torget 1805. Akvarell

Stadsplanen efter Branden.

- Omkring år 1870 var staden helt återuppbyggnad. Gator efter gator kartades av tvärränningshus i likartad skala och utformning i stort, med ungefär samma takhöjd, fönstersättnings eller detaljtorar.
- Stora Torget blev verkligen stort.

Kungsgatan, fasad mot Stora Torget. / rivet under 1960-talet och ersatt med 5-vånings kontorshus.

Stora Torget 1878, oljemålning av Bror Ohlsson

Stora Torget omkring år 1915

Per Hallmans förslag från 1903. Staty, nya träd och saluhallar på torget. Ömså de nya 4 våningshuset.

Många har under årens lopp försökt att ge förslag på förändringar av StoraTorget. Bland de mer kända märks Christian Eriksson, Carl E. Edå, Lennart Wahren, Erik Kajafors, Ragnar Östberg och Per Hallman.

Problemen har varit att få mer vegetation på torget eller att finna en bra plats för en staty.

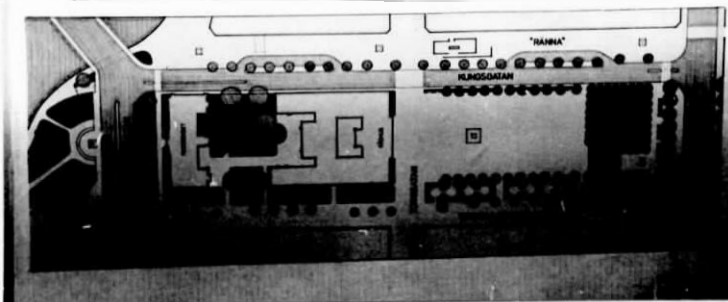

1936 byttes kullerstenen ut mot tuktad sten. Stenen sattes i ett storskaligt mönster. Förslaget från 1903: Staty, träd och buskar. efter ritning av Ragnar Östberg.

1955 restes Fredsmonumentet, utfört av Ivar Jönsson.

Under senare år har problemen utökats med försök att begränsa biltrafiken runt och på torget samt stadsbussarnas vara eller icke vara vid torget.

Stadsarkitekt Per Lagergrens förslag från 1971. Nya träd, begränsad biltrafik och buskar. Även redovisat med ett bussförslag.

CENTRUMPLANERINGEN 3

STADSPLANEKONTORETS
TORG FÖRSLAG

Västra delen av Torget fortsätter att vara en plats för handel, underhållning, politiska tal och möten.

Östra delen kompletteras med nya träd, buskar och blommor i flyttbara trälådor. Här kan man ha sittgrupper, uteschack. På vintern spola en isbana för promenad-åkning. Även ett mötestätt skulle kunna stå här.

Statyn står kvar. Det stora fundamentet tas bort, delarna återanvänds på andra ställen på torget-kungsgatan.

Biltrafiken blir dubbelriktad på Tingvallagatan. Parkeringsfickorna framför Domus-Gülin's och Wermlandsbanken blir kvar.

Mitt på Torget två paviljonger som innehåller utställningslokal, kommunal information, kiosk, WC, förråd för bl.a en byggbar scen.

Biltrafik på VaTorggatan och Kungsgatan framför Stadshotet. Parkeringsplatser mellan träden.

Cykelbanan på VaTorggatan fortsätter ut på Sandgrund och den tidigare cykelbron till Sundala.

Kungsgatan blir cykelgata

Den av Rånna återuppstår med mer platser. Centrum kan här bli den viltare delen på kvällen som önskar att på sådant sätt centrum kan bli mycket attraktivt speciellt om man kan återvinna en del av det uttömde privatvatten slöjdet.

VAD TYCKER DU?

Är du för eller emot förändringarna i centrumplaneringen? Eller behålls mer kungsgatan och kungsgatan som huvudgata?

CENTRUMPLANERINGEN 3

STADSPLANEKONTORETS
TORG FÖRSLAG. /se även modellen/

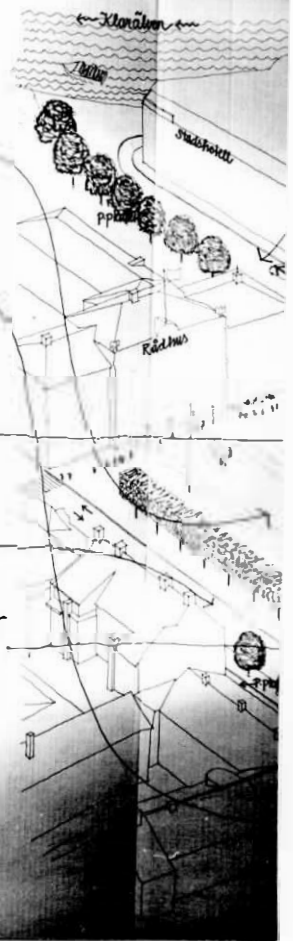
Västra delen av Torget fortsätter att vara en plats för handel, underhållning, politiska tal och möten,

Östra delen kompletteras med nya träd, buskar och blommor i flyttbara trälådor. Här kan man ha sittgrupper, uteschack. På vintern spola en isbana för promenad-åkning. Även ett mötestätt skulle kunna stå här.

Statyn står kvar. Det stora fundamentet tas bort, delarna återanvänds på andra ställen på torget-kungsgatan.

Biltrafiken blir dubbelriktad på Tingvallagatan. Parkeringsfickorna framför Domus-Gülin's och Wermlandsbanken blir kvar.

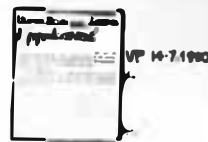
Mitt på Torget två paviljonger som innehåller utställningslokal, kommunal information, kiosk, WC, förråd för bl.a en byggbar scen.

• Biltrafik på VaTorggatan och Kungsgatan framför Stadshotellet. Parkeringsplatser mellan träden.

• Uteservering vid restaurang Europa.

• Cykelbanan på VaTorggatan fortsätter ut på Sandgrund och den blivande cykelbron till Sundsta.

Gatuservering framför Ekmans Kondis.

• Kungsgatan blir cykelgata

Den s.k. "Ränna" återuppstår. Med mer bostäder i centrum kan här bli aktiviteter såväl på kvällar som dagar. Att bo i stadens centrum kan bli mycket attraktivt, speciellt om man kan återvinna en del av det utrymme privatbilismen utnyttjar.

utskick 1980 med Demokras och Samfundet

VAD TYCKER DU?

är det fel att ta bort biltrafiken från Kungsgatan och var skall man parkera? Eller behövs mer bilar gator?